دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
مرکز آموزشی درمانی مستقل ولایت

فرم برنامه درسی (Course Plan) بالینی

دانشکده پزشکی

نام درس: کارآموزی بیماری های چشم	**تعداد واحد: 1/5 واحد**
آموزش دهندگان: اساتید گروه چشم	**مقطع و رشته تحصیلی :استاجری پزشکی عمومی**
پیش نیاز:	مکان برگزاری دوره: مرکز آموزشی درمانی مستقل ولایت
نام مسئول دوره: خانم دکتر مریم اکبری	**ساعت و روزهای تماس با مسئول دوره:**
شروع و پایان دوره:	**طول دوره:۲ هفته**
آدرس دفتر گروه: بیمارستان ولایت	**تلفن دفتر گروه: ٥٦١٦**

۱-اهداف آموزشی

- **اهداف کلی آموزشی**

هدف از این برنامه آموزشی ایجاد زیر بنای مناسبی برای طبابت مستقل پس از دانش اموختگی به عنوان پزشک عمومی است که جنبه های مهم تامین و ارتقای سلامت، طب پیشگیری و مراقبت حاد و مزمن در حیطه های بیماری های چشم را در برمی گیرد.

- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط ا این بخش شرح حال بگیرد، معاینه فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل را پیشنهاد دهد.
- مشکلات بیماران مبتلا به بیماری های شایع و مهم بخش را شناسایی کند و بر اساس شواهد علمی و گاید لاین های بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش به بیمار بر اساس استانداردها و زیر نظر سطوح بالاتر مشارکت کند.
- پروسیجرهای ضروری این بخش را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت سطوح بالاتر انجام دهد.

- **اهداف اختصاصی آموزشی**
- **حیطه دانش**

***کارآموز باید در پایان دوره دانش لازم در خصوص موارد ذیل را کسب کرده باشد:**

- کسب دانش لازم و توان به کارگیری آن برای برخورد با شکایات و نشانه های شایع در بیماری های چشم
- شناخت کلیات بیماری های چشم و کسب توان لازم برای به کارگیری آن در درمان طبی اولیه بیماران در حد وظایف پزشک عمومی
- کسب دانش مرتبط با انجام پروسیجرهای ساده سرپایی قابل انجام توسط پزشک عمومی

علائم و شکایات شایع در این بخش:

- قرمزی چشم (Red eye)
- کاهش بینایی /خطاهای انکساری(دوربینی و نزدیک بینی /)تاری دید – کاهش ناگهانی دید – حوادث عروقی شبکیه– جدا شدگی و پارگی شبکیه– اپتیک نوروپاتی
- احساس جسم خارجی ملتحمه و قرنیه
- افتادگی پلک
- دوبینی و انحراف چشم
- سوختگی چشم(حرارتی و شیمیایی)
- آسیب های تروماتیک چشم(مانند پارگی پلک)
- ضربه نافذ و غیر نافذ به چشم و اربیت(خونریزی های داخل چشمی و پارگی های دیواره چشم)
- مگس پران و جرقه (Floaters and flashes)
- ناخنک (Pterygium)
- احساس خشکی چشم و پخش نور
- اشک ریزش و اپی فورا
- علائم افزایش حاد فشار چشم

سندرم ها و بیماری های مهم:

۱. اورژانس های شایع چشم پزشکی شامل :کاهش دید ناگهانی، پارگی پلک، جسم خارجی ملتحمه و قرنیه، جسم خارجی درون چشم، سوختگیهای شیمیایی و حرارتی چشم، خونریزیهای داخل چشمی، پارگیهای دیواره گلوب، اثر اشعه های مختلف بر چشم، گلوکوم زاویه بسته، اندافتالمیت، شکستگیهای اربیت، انسداد عروق شبکیه، آنفارکتوس عصب بینایی، نقص اپیتلیوم قرنیه، جداشدگی شبکیه

۲. چشم و بیماریهای سیستمیک :رتینوپاتی دیابتیک، رتینوپاتی هایپرتانسیو، افتالموپاتی وابسته به تیروئید، بیماریهای خود ایمنی(شامل لوپوس، روماتوئید آرتریت، وگنر، سندرم شوگرن، سندرم بهجت)، بیماریهای ارثی بافت همبند(سندرم مارفان)، نقص آنزیمی گالاکتوزمی

۳. استرابیسم و آمبلیوپی

۴. خطاهای انکساری و اپتیک :خطاهای شکست نور(نزدیک بینی، دوربینی و آستیگماتیسم)، پیرچشمی و اختلال تطابق.

۵. کاتاراکت(آب مروارید)

۶. گلوکوم(آب سیاه)

۷. بیماریهای پلک و مجاری اشکی :عفونتها و آ التهاب پلک(شامل گل مژه، شالازیون و بلفاریت) ، افتادگی پلک، تومورهای پلک(شامل خال، پاپیلوم، گزانتلاسما، همانژیوم و کارسینوماها)، اختلالات دستگاه اشکی (شامل داکریوآدنیت، انسداد حاد، مزمن و مادرزادی مجرای اشکی)و سندرم خشکی چشم(اشک)

۸. بیماریهای ملتحمه و اسکلرا :کونژنکتیویت های میکروبیال و آلرژیک، ناخنک، تومورهای ملتحمه و اسکلریت، اپی اسکلریت

۹. بیماریهای قرنیه :کراتیت، بیماریهای دژنراتیو قرنیه،(شامل کراتوکونوس و آرکوس سنیلیس)

۱۰. بیماریهای یووه آ : یوویت و ملانوم

۱۱. بیماریهای ویتره و رتین :بیماریهای عروقی رتین، تومورهای داخل چشم.

۱۲. اختلالات نوروافتالمولوژیک :التهاب و ادم عصب بینایی، اپتیک نوروپاتی ها (ایسکمیک، توکسیک و تغذیه ای)، بیماریهای سیستم پاراسمپاتیک، سندرم هورنر و نیستاگموس)

بیماریهای اربیت :عفونت ها(شامل سلولیت)، درموئید و تومورها(شامل :همانژیوم، نوروفیبروماتوز، ملانوم، رتینوبلاستوم و رابدومیوسارکوم)

●حیطه مهارتی

***کارآموز باید در پایان دوره بتواند :**

- توانایی گرفتن شرح حال و انجام معاینه فیزیکی صحیح در بیماران با مشکلات بیماری های چشم
- توانایی انجام پروسیجرهای پایه چشم
- توانایی تفسیر بررسی های آزمایشگاهی و تصویربرداری رایج در رشته چشم

در آغاز چرخش لازم است مروری بر آناتومی و فیزیولوژی چشم با تاکید بر کاربرد بالینی انجام گیرد.

پروسیجرهای ضروری شامل:

۱. آزمون دید مرکزی Central visual acuity

۲. آزمون دید رنگ

۳. آزمون روزنه (Pinhole test)

۴. آزمون دید محیطی

۵. آزمون رویاروئی (Confrontation)

۶. معاینه مردمک هاو تست مارکوس گان

۷. معاینه حرکات ماهیچه های خارج چشمی

۸. معاینه خارج چشم

۹. معاینه با اسلیت لامپ (سگمان قدامی اختیاری)

۱۰. افتالموسکوپی مستقیم

۱۱. خارج کردن جسم خارجی سطحی از چشم با اسلیت لمپ (اختیاری)

در پایان چرخش لازم است فهرست داروهای رایج چشم پزشکی و نحوه نوشتن نسخه در موارد شایع چشم پزشکی دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی آموزش داده شود.

***حیطه نگرشی**

کارآموز باید

۱. ظاهر و پوشش آراسته و مرتب در شأن یک پزشک داشته باشد
۲. در بخش به صورت منظم و به موقع حضور داشته باشد.
۳. به اهمیت مسئولیت حرفه ای به عنوان پزشک واقف باشد
۴. ارتباط مناسب با اساتید، پرسنل بخش، همکاران ، بیماران و وهمراهان بیماران داشته باشد
۵. به مراقبت ازتمام بیماران صرف نظر از جنس، دین، نژاد و موقعیت اجتماعی، متعهد باشد
۶. به اهمیت کار گروهی واقف باشد
۷. اصول اخلاق حرفه ای رعایت کند.

۲-شرایط اجرا

امکانات آموزشی مورد نیاز:

۱. در دسترس بودن وسایل معاینه
۲. وجود درمانگاه فعال برای بیماران سرپائی
۳. داشتن سالن کنفرانس و کلاس درس
۴. وجود تعداد دستگاه اسلیت لامپ جهت معاینه
۵. وجود وسائل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئو، پروژکتور)

۳-زمان بندی آموزش بالینی

نوع فعالیت و زمان تقریبی:

۱- ۱۲-۱۰ درمانگاه آموزشی شنبه الی چهار شنبه
۲- ۱۰-۸ کلاس تئوری درون بخشی توسط اساتید از شنبه تا چهارشنبه
۳- ۱۳-۱۲ کلاس تئوری گروهی

٤-روش آموزش بالینی

۱. آموزش سرپایی
۲. آموزش بربالین
۳. بحث در گروه های کوچک
۴. کارگاه های آموزشی
۵. ژورنال کلاب
۶. presentation case
۷. گزارش صبحگاهی
۸. انجام مشاوره های تخصصی همراه با استاد
۹. آموزش در اتاق عمل یا اتاق پروسیجر
۱۰. تحلیل بیماران دشوار
۱۱. انواع کنفرانس های داخل بخشی ، بیمارستانی ، بین رشته ای و بین دانشگاهی
۱۲. self education, self study
۱۳. مشارکت در آموزش رده های پایین تر.
۱۴. روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزش

٥-جدول زمانبندی دروس تئوری

سرفصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	منابع درسی	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
آناتومی چشم (اربیت، اجزاء گلوب، سیستم اشکی) - معاینات چشم پزشکی (حدت بینایی، مردمک، آشنایی با اسلیت لمپ، تونومتری، افتالموسکوپی)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
بیماری های پلک (بلفاروپتوز، انتروپیون، اکتروپیون، تریکیازیس، شالازیون، بلفاریت، زانتلاسما،تومورهای پلک)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
نوروافتالمولوژی	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
آمبلوپی ، استرابیسم (معاینات ،انواع استرابیسم)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
شبکیه (ARMD, CSCR, Macular Hole, chloroquine toxicity, retinal detachment ,Rop)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
گلوکوم(گلوکوم زاویه باز و گلوکوم زاویه بسته، گاوکوم مادرزادی)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
بیماری های سیستم اشکی (اپی فورا،انسداد مجرای اشکی، داکریوآدنیت، داکریوسیستیت)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
قرنیه (کراتیت باکتریال، قارچی و هرپتیک، کراتوکونوس)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-

اورژانس های چشم پزشکی (سوختگی شیمیایی، جسم خارجی، خراش قرنیه، پارگی قرنیه)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
زجاجیه (فلوتر، جرقه های نورانی، اندوفتالمیت)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
عدسی (آناتومی ،کاتاراکت، کاتاراکت مادرزادی)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
ملتحمه (کنژنکتیویت عفونی، تراخم ،کنژنکتیویت های آلرژیک، ناخنک)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
قرنیه (کراتیت باکتریال، قارچی و هرپتیک، کراتوکونوس)	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
اورژانس های چشم پزشکی (هایفما، انسداد شریان مرکزی شبکیه، دوبینی ، مسمومیت با متانول) OPTIC ENURITIS-CRAO-CRVO-AION	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-
دیابتیک رتینوپاتی	۸-۱۰	تئوری	چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی	کلاس-کامپیوتر-پروژکتور	لاگ بوک-حضور در کلاس -پرسش شفایی-ازمون کتبی-

در هر دوره ۲ ساعت نحوه کار با افتالموسکوپی در مرکز مهارت‌های بالینی و شبیه سازی دانشکده (skinllab)

٦- منابع آموزشی: **کتاب آموزشی چشم پزشکی عمومی ویراست دوم ۱۳۹۷ دکتر محمد علی جوادی طبق رفرانس وزارت‌خانه**

۷- مقررات:

۱- کارآموز باید هر روز صبح در درمانگاه حضور داشته باشد.

۲- کارآموز هر روز باید راس ساعت ۸/۰۰ در کلاس تئوری حضور داشته باشد.

۳- کارآموز موظف به ارائه کنفرانس در زمینه های تعیین شده توسط استاد می باشد.

۴- کارآموز موظف به رعایت مقررات گروه میباشد.

۵- کارآموز موظف به گرفتن شرح حال از بیماران مراجعه کننده به درمانگاه و نسخه نویسی است

۸- نحوه ارزشیابی فراگیر و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

الف: روش‌هاي ارزيابي:(Methods Assessment)

۱. امتحان کتبی چند جوابی (۲۵ درصد)

۲. OSCE

۳. ارزشیابی رفتار حرفه ای

۴. ارزیابی Log Book

ب : دفعات ارزيابي :(Assessment of Periods)

امتحان کتبی آخر دوره برگزار خواهد شد .

امتحان آسکی يك بار در پايان دوره انجام خواهد شد.

۹-سیاست مسئول دوره در مورد برخورد با غیبت و تاخیر فراگیر یا هر گونه نقض قوانین

۱- تذکر کتبی در صورت غیبت و تاخیر بار اول
۲- تجدید دوره در صورت تداوم غیبت و تاخیر